

TILL REGIONFULLMÄKTIGE

Granskning av uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare inom trafiken

Region Kronobergs revisorer har låtit genomföra en fördjupad granskning av uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare inom trafiken. Granskningen har utförts av konsulter från Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB och utgått från syfte och revisionsfrågor som revisorerna har fastställt.

Granskningens syfte och övergripande revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma, inom respektive ansvarsområde, om trafiknämndens och regionstyrelsens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Sammanfattande bedömning

Utifrån genomförd granskning är den samlade bedömning att trafiknämndens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken **i allt väsentlig** bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vidare är bedömningen att regionstyrelsens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken **inte helt bedrivs** på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen inom området inte är tillräcklig.

Identifierade förbättringsområden

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

- Regionstyrelsen bör inom ramen för sin uppsiktsplikt följa upp nämndernas arbete med intern kontroll, särskilt trafiknämndens arbete då regionstyrelsen är kollektivtrafikmyndighet.
- Trafiknämnden rekommenderas att utveckla den interna kontrollen gällande privata utförare så att det i enlighet med fullmäktiges program anges vilka avtal och verksamheter som ska följas upp och när de ska redovisas. I återredovisningen av den interna kontrollen bör det mer detaljerat framgå vad kontrollerna de facto visar.

Svar önskas från trafiknämnden samt regionstyrelsen

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen önskar revisorerna ett samlat svar från Trafiknämnden samt Regionstyrelsen med uppgift om tidsplan för planerade åtgärder samt redovisning av hittills vidtagna åtgärder som tillvaratar de förbättringsmöjligheter som föreslagits.

För varje rekommendation som förslagits ska följande framgå:

- Hittills vidtagna åtgärder
- Planerade åtgärder
- Tidplan för planerade åtgärder
- Eventuella andra synpunkter

Revisorerna kommer att senast våren 2026 vilja ha en avstämning från trafiknämnden samt regionstyrelsen på hur arbetet har fortskridit avseende genomförande av planerade åtgärder.

Ingrid Hugosson
Ordförande Revisionen

Ove Dahl
Vice ordförande Revisionen

Bilaga: Granskningsrapport från Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: INGRID HUGOSSON

Date: 2024-11-21 17:57:22

BankID refno: 980c0459-7ff7-4d7c-8b52-ecbe5d3f8165

Vice ordförande: Ingrid Hugosson

Signed by: Ove Alf Ingemar Dahl

Date: 2024-11-21 15:11:46

BankID refno: ada9f292-8e2d-4967-8170-46bd095e51bb

Justerare: Ove Dahl

Granskning av uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare inom trafiken

Region Kronoberg

2024 November

Emma Ekstén, certifierad kommunal revisor

Jonathan Melkko, revisionskonsult

Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor, kvalitetssäkrare

Louise Tornhagen, certifierad kommunal revisor, specialist

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Kronoberg genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma, inom respektive ansvarsområde, om trafiknämndens och regionstyrelsens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att trafiknämndens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken **i allt väsentlig** bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen är tillräcklig. Vi bedömer vidare att regionstyrelsens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken **inte helt** bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen inom området **inte** är tillräcklig.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. Bedömningsskalan utgörs av följande: Grön = ja/uppfyllt, Gul = delvis uppfyllt, Röd = nej/ej uppfyllt, Grå = ej tillämplig.

För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	RS*	TN**
1. Är det reglerat i avtalen, på ett ändamålsenligt sätt, ansvar och uppgifter för uppföljning av samt insyn i de verksamheter som utförs av privata utförare?		
2. Är det reglerat i avtalen tillräckliga möjligheter för att vidta åtgärder om den privata utföraren inte uppfyller sina åtaganden?		
3. Genomförd uppföljning av privata utförare rapporteras till nämnden, styrelsen och regionfullmäktige på ett ändamålsenligt sätt?		
4. Nämnden agerar i förekommande fall på ett ändamålsenligt sätt utifrån den uppföljning som görs av privata utförare, om utförare inte uppfyller sina åtaganden?		
5. Följsamhet finns till det av regionfullmäktige antagna programmet för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg?		

*RS = Regionstyrelsen

**TN = Trafiknämnden

Rekommendationer

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendation:

- Regionstyrelsen bör inom ramen för sin uppsiktsplikt följa upp nämndernas arbete med intern kontroll, särskilt trafiknämndens arbete då regionstyrelsen är kollektivtrafikmyndighet.
- Trafiknämnden rekommenderas att utveckla den interna kontrollen gällande privata utförare så att det i enlighet med fullmäktiges program anges vilka avtal och verksamheter som ska följas upp och när de ska redovisas. I återredovisningen av den interna kontrollen bör det mer detaljerat framgå vad kontrollerna de facto visar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	6
Granskningsresultat	7
Inledning	7
Reglering i avtal	8
Ansvar, uppföljning och insyn	8
lakttagelser	8
Bedömning	10
Möjlighet till åtgärder	10
lakttagelser	10
Bedömning	12
Uppföljning och åtgärder	12
Rapportering till nämnden	12
lakttagelser	12
Bedömning	16
Vidtagna åtgärder	17
lakttagelser	17
Följsamhet till program	18
lakttagelser	18
Bedömning	19
Samlad bedömning	21
Rekommendationer	21
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	21

Inledning

Bakgrund

Region Kronoberg har med stöd av kommunallagen möjlighet att lämna över vården av en kommunal angelägenhet till privata utförare. Region Kronoberg är fortfarande ansvarig gentemot invånarna för dessa verksamheter på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi.

All trafik i Region Kronoberg utförs av fristående trafikföretag som upphandlas. Sammanlagt finns tre trafikföretag på tågsidan och 25 trafikföretag som kör linjetrafik, skolskjuts och/eller serviceresor.

Regionstyrelsen är kollektivtrafikmyndighet och är beställare av regional kollektivtrafik i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet. Trafiknämnden är ansvariga för regional kollektivtrafik enligt lagen om kollektivtrafik.

Regionfullmäktige ska varje mandatperiod i enlighet med KL 5 kap 3 § fastställa ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet - "Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg" framgår att trafiknämnden ska kontrollera och följa upp enligt avtal gällande region- och stadstrafik, serviceresor inklusive skolskjuts samt tågtrafik.

I Trafiknämndens årsrapport 2023 framgår:

"Den 10 december startade det nya linjetrafikavtalet för samtlig stads- och regionbusstrafik i Kronoberg. Sedan trafikstarten har trafikföretaget haft omfattande uppstartsproblem med bland annat försenade bussleveranser, förarbrist och utmaningar med teknik och planeringssystem. Detta resulterade i kraftiga störningar med försenade och inställda turer med påverkan för länstrafikens resenärer. Ett omfattande arbete startades upp på trafikföretaget för att åtgärda de brister som fanns och länstrafiken gick upp i stabsläge under några veckor kring årsskiftet. De brister som uppstod gentemot avtalet var så omfattande att länstrafiken krävde vitesavdrag i stor omfattning."

Bristfällig reglering i avtal, bristande uppföljning samt uteblivna åtgärder kan innebära kraftiga störningar i trafiken som kan få en stor påverkan för medborgarna.

Revisorerna har utifrån en bedömning av risk- och väsentlighet beslutat att genomföra en granskning av Region Kronobergs hantering av uppföljning av privata utförare inom trafiken.

Granskningen omfattas av revisionens långsiktiga planering för fördjupade granskningar och är ett identifierat riskområde i revisionsplanen 2024.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma, inom respektive ansvarsområde, om trafiknämndens och regionstyrelsens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande utgör revisionsfrågor i granskningen:

- Har trafiknämnden och regionstyrelsen säkerställt, inom sina respektive ansvarsområden, att:
 - Reglering i avtal
 - Det är reglerat i avtalen, på ett ändamålsenligt sätt, ansvar och uppgifter för uppföljning av samt insyn i de verksamheter som utförs av privata utförare?
 - Det är reglerat i avtalen tillräckliga möjligheter för att vidta åtgärder om den privata utföraren inte uppfyller sina åtaganden?
 - Uppföljning och åtgärder
 - Genomförd uppföljning av privata utförare rapporteras till nämnden, styrelsen och regionfullmäktige på ett ändamålsenligt sätt?
 - Nämnden agerar i förekommande fall på ett ändamålsenligt sätt utifrån den uppföljning som görs av privata utförare, om utförare inte uppfyller sina åtaganden?
 - Följsamhet finns till det av regionfullmäktige antagna programmet för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. De revisionskriterier som ska utgöra referenspunkter för bedömning av granskningsresultatet är:

- Kommunallagen (2017:725)
- Arbetsordningar och reglementen för den politiska organisationen i Region Kronoberg 2023-2026 (19RGK1131)
- Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg (19RGK1280)
- Reglemente för intern styrning och kontroll inom Region Kronoberg (23RGK1754)
- Region Kronobergs övriga beslut, riktlinjer och rutiner på området.

Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta regionstyrelsen och trafiknämnden.

Trafikupphandling för serviceresor och skolskjuts har genomförts med planerad trafikstart i juli 2025. Granskning gällande reglering i avtal för serviceresor och skolskjuts sker främst av avtal med trafikstart i juli 2025 medan uppföljning granskas för nu gällande avtal. För reglering i avtal avseende linjetrafik har granskning skett i avtal där trafikstart var i december 2023.

Tågtrafik har inte omfattats av stickprov då regionen inte ansvarar för uppföljning av dessa. Detta då andra regioner eller bolag äger avtalen och därmed också uppföljningsfrågan.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer.

Vidare har stickprov genomförts där vi inom granskningen gjort stickprov på avtal inom linjetrafik, serviceresor och skolskjuts. Vi har dels granskat vad som regleras gällande uppföljning och insyn, men även möjliga åtgärder vid brister.

Urval av stickprov har även skett för att se vilken uppföljning av avtal som gjorts. Uppföljning av avtal har skett genom att stickprov tagits på ett avtal för respektive trafikslag (linjetrafik, serviceresor samt skolskjuts) som tillämpades 2023.

Följande har intervjuats inom granskningen:

- Regionstyrelsens ordförande
- Trafiknämndens ordförande
- Trafikdirektör
- Trafikchef
- Avtals- och upphandlingsansvarig
- Projektledare Elbussar och depåer
- Trafikutvecklare
- Verksamhetschef serviceresor
- Avdelningssamordnare serviceresor

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Rapporten är kvalitetssäkrad av Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor, i enlighet med PwC:s interna riktlinjer för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Inledning

Kommunallagen om privata utförare

I 10 kap. 8 § kommunallagen anges att när skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen eller regionen kontrollera och följa upp verksamheten. I enlighet med 9 § ska regionen genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

I kommunallagen kap. 5 § 3 regleras att fullmäktige för varje mandatperiod ska anta ett program och riktlinjer för sådana angelägenheter som utförs av privata utförare.

Fullmäktiges program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Fullmäktige i Region Kronoberg har, 2020-09-02 § 89, fastställt program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg.

Syftet med programmet är att förbättra Region Kronobergs uppföljning och kontroll av privata utförare, öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet och stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Arbetsordningar och reglemente

Av reglementet, reviderat av fullmäktige 2023-03-08 §§ 51-52, framgår att regionstyrelsen fullgör Region Kronobergs uppgifter som regional kollektivtrafikmyndighet enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

Trafiknämndens uppdrag är enligt reglementet att ansvara för verksamheten inom Länstrafiken Kronoberg. Nämnden ansvarar för färdtjänst, riksferdtjänst samt skolskjutsar enligt avtal med vissa av länets kommuner. Vidare ingår det i nämndens uppgifter att efter anvisningar från regionstyrelsen ansvara för regional kollektivtrafik (buss och tåg) enligt lagen om kollektivtrafik.

Länstrafiken Kronobergs organisation för upphandling och avtalshantering

Länstrafiken Kronobergs verksamhet

Länstrafiken Kronobergs (LTK) kostnadsomslutning uppgick 2023 till 1 038 miljoner kronor. Under år 2023 genomfördes ungefär 11 miljoner resor, varav 7,5 i linjetrafik. Den linjelagda busstrafiken är den största delen av verksamheten och består av både regiontrafik och stadstrafik.

Verksamheten omfattar:

- Linjelagd busstrafik i hela länet
- Skolskjuts i Alvesta, Lessebo, Ljungby, Markaryd, Tingsryd, Uppvidinge och Växjö

- Färdtjänsthandläggning för Alvesta, Lessebo, Ljungby, Tingsryd, Uppvidinge och Växjö
- Färdtjänst i Alvesta, Lessebo, Ljungby, Tingsryd, Uppvidinge och Växjö
- Sjukresor i Kronobergs län
- Kompletteringstrafik i Markaryds och Älmhults kommun
- Närtrafik i Alvesta, Lessebo, Ljungby, Tingsryd, Uppvidinge och Växjö
- Öresundståg, Krösatåg och Pågatåg

Länstrafiken kör inte själv fordonen i trafiken. All trafik utförs av fristående trafikföretag som upphandlas.

Sammanlagt finns det tre trafikföretag på tågsidan och 25 trafikföretag som kör linjetrafik, skolskjuts och/eller serviceresor. I dagsläget finns det upphandlat ungefär 430 fordon, varav 170 av dem är region- och stadsbussar i linjetrafik.

Reglering i avtal

Ansvar, uppföljning och insyn

Revisionsfråga 1: Är det reglerat i avtalen, på ett ändamålsenligt sätt, ansvar och uppgifter för uppföljning av samt insyn i de verksamheter som utförs av privata utförare?

lakttagelser

Från program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg framgår att när verksamheter upphandlas har styrelsen och nämnderna ansvaret att se till att regler, mål och krav omsätts i förfrågningsunderlag och avtal, samt beaktas i rutiner för uppföljning och kontroll.

Regionstyrelsen har därutöver ett särskilt ansvar att leda och samordna, samt ha uppsikt över nämnderna och dess verksamhet.

Av reglemente¹ framgår att i trafiknämndens uppdrag ingår att ansvara för regional kollektivtrafik (buss och tåg) enligt lagen om kollektivtrafik.

Trafiknämndens uppdrag är vidare att ansvara för verksamheten inom Länstrafiken Kronoberg. Nämnden ansvarar för färdtjänst, riksferdtjänst samt skolskjutsar enligt avtal med vissa av länets kommuner.

Vad gäller allmänhetens insyn framgår det av programmet att allmänheten ska ha *skälig* insyn i verksamheterna som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg. Region Kronoberg ska tillhandahålla information och reglera möjligheten till detta i avtalen med privata utförare.

I trafikupphandlingen med trafikstart 2025 har upphandling av skolskjuts och färdtjänst skett. Upphandlingen resulterade i att sammanlagt fem trafikföretag tilldelades uppdrag på sammanlagt 31 olika trafikområden. Vi har inom granskningen gjort stickprov på två

¹ Fastställd av regionfullmäktige 2022-06-15 § 111 och reviderad 2024-05-08 § 78.

av dessa inom serviceresor respektive skolskjuts för att stämma av hur avtalen reglerar ansvar och uppgifter för uppföljning och insyn.

Avtalen för de fem olika trafikföretagen, och därmed även skolskjuts och färdtjänst, ser likadana ut vad gäller innehåll och kravställan.

För linjetrafik finns det idag gällande avtal som avser tidsperioden december år 2023 till december år 2035. Således har ingen ny upphandling inom det området skett. För linjetrafiksupphandlingen var det ett trafikföretag som tilldelades samtliga 20 trafikområden. Det finns således bara en aktör inom linjetrafik.

Nedan redovisas en sammanställning av ett antal kontrollfrågor som vi inom granskningen särskilt har kollat på genom stickprov. Stickproven visar att det finns regleringar avseende egenkontroll samt hur rapportering från trafikföretagen till regionen ska ske.

Tabell 1: Rapportering

Trafikföretag	Trafikområde	Regleras rapportering från trafikföretag till regionen?	Regleras egenkontroll?	Regleras insyn i verksamhet?
Avtal 1² inom linjetrafik (Connect Bus Sverige AB³)	ET	Ja	Ja	Ja
Avtal 1 inom serviceresor (Telepass AB)	Alvesta Dag	Ja	Ja	Ja
Avtal 2 inom serviceresor (Busspecialisten i Småland AB)	Linnéan Skåne	Ja	Ja	Ja
Avtal 1 inom skolskjuts (Flexbuss Sverige AB)	Tingsryds kommun	Ja	Ja	Ja

² För linjetrafik sker stickprov endast på ett trafikföretag då det företaget har tilldelats samtliga trafikområden.

³ I sammanhanget kan nämnas att avtalet för linjetrafik har övertagits av Connect Bus Sverige AB då Karlssonbuss i Vaggeryd AB genom fusion har upplösts och uppgått i Connect Bus Sverige AB. Fusionen slutfördes 2023-11-30.

Avtal 2 inom skolskjuts(O mnicab AB)	Älmhults kommun 2, Älmhult	Ja	Ja	Ja
---	----------------------------	----	----	----

Tabell 1: Rapportering. Källa: Dokument A - Avtalets huvudtext.

Ovan redovisning visar att det i avtal, för de stickprov som genomförts inom granskningen, har reglerats vad gäller former för uppföljning. De uppföljningsformer som det ställts krav på är bland andra:

- Kvalitetsuppföljning
- Underrättelseskyldighet

Utifrån att trafikföretaget även själv ska följa upp och kontrollera levererad kvalitet i trafikuppdraget regleras egenkontroll på detta sätt.

Vad gäller insyn finns det reglerat i avtalen att Länstrafiken Kronoberg (LTK) har rätt att genomföra inspektioner, kontroller, revision av trafikföretagets verksamhet avseende trafikuppdraget. Revision kan också göras vid uteblivna åtgärder eller bristande åtgärder som inte medför förbättrad leveranskvalitet.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Är det reglerat i avtalen, på ett ändamålsenligt sätt, ansvar och uppgifter för uppföljning av samt insyn i de verksamheter som utförs av privata utförare?

Revisionsobjekt i frågan är trafiknämnden.

Svaret på revisionsfrågan är **ja**.

Bedömningen grundar vi på att ansvar och uppgifter för uppföljning av och insyn i de verksamheter som utförs av privata utförare enligt vår mening är reglerat i avtalet. Vi bedömer också att möjlighet till insyn regleras i enlighet med de parametrar som anges i fullmäktiges program för privata utförare.

Möjlighet till åtgärder

Revisionsfråga 2: Är det reglerat i avtalen tillräckliga möjligheter för att vidta åtgärder om den privata utföraren inte uppfyller sina åtaganden?

Iakttagelser

Ett sätt att undanröja brister och avvikelser mellan parterna i upphandlingar som görs är att införa valmöjligheter för den drabbade parten att ställa krav på den utförande parten. Det kan röra sig om allt från uppföljningsmöten till hävning av avtal.

Av fullmäktiges program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg benämns inga särskilda åtgärder som nämnderna i sina avtal kan/bör kunna vidta.

Av avtalen som vi tagit del av inom granskningen noterar vi dock att det har införts möjligheter för regionen att vidta åtgärder mot trafikföretagen vid avvikelser och avtalsbrott av olika slag.

Tabell 2 nedan visar på utfallet i stickproven huruvida det finns reglerat i avtalen möjlighet att vidta åtgärder samt om dessa är att anse som rimliga. Stickproven visar att avtalen reglerar detta.

Tabell 2: Åtgärds möjligheter

Trafikföretag	Trafikområde	Möjlighet att vidta åtgärder?	Är åtgärderna att anse som rimliga?
Avtal inom linjetrafik (Connect Bus Sverige AB)	ET	Ja	Ja
Avtal 1 inom serviceresor (Telepass AB)	Alvesta Dag	Ja	Ja
Avtal 2 inom serviceresor (Busspecialisten i Småland AB)	Linnéan Skåne	Ja	Ja
Avtal 1 inom skolskjuts (Flexbuss Sverige AB)	Tingsryds kommun	Ja	Ja
Avtal 2 inom skolskjuts (Omnica AB)	Älmhults kommun 2, Älmhult	Ja	Ja

Tabell 2: Åtgärds möjligheter. Källa: Dokument A - Avtalets huvudtext.

Stickproven inom respektive trafikslag visar att det på liknande sätt har reglerats möjlighet att vidta åtgärder inom samtliga tre trafikslag (linjetrafik, serviceresor och skolskjuts), bland annat följande åtgärder:

- Kvalitetsavdrag
- Kräva åtgärdsplan
- Vidta egna åtgärder
- Granskning av arbetsrättsliga villkor
- Viten
- Uppsägning av avtalet

Första punkten ovan, *kvalitetsavdrag*, är ett sätt att i avtal inte bara införa möjlighet till åtgärder utifrån brister som inträffar, utan även ersättning vid väl utfört arbete. Detta är ersättning som utföraren hade fått, om inga avvikelser inträffar inom respektive område. I avtalsbilaga framgår även belopp för det kvalitetsavdrag som avses.

Vidare finns även vitesdel i avtal som ingåtts med trafikföretagen, som kan nyttjas om trafik inte levereras enligt avtal. Vid intervju framgår att det sker vitesutdelningar samtidigt som regionen, från trafikföretagen, fått till sig att katalogen för möjliga viten upplevs tydlig.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Är det reglerat i avtalen tillräckliga möjligheter för att vidta åtgärder om den privata utföraren inte uppfyller sina åtaganden?

Revisionsobjekt i frågan är trafiknämnden.

Svaret på revisionsfrågan är **ja**.

Bedömningen grundar vi på att det i avtalen för de trafikslag som varit föremål för stickprov (linjetrafik, serviceresor och skolskjuts) finns reglerat möjligheter för att vidta åtgärder om den privata utföraren inte uppfyller sina åtaganden. De åtgärder som är möjliga att vidta genom avtal är varierande i sin karaktär, det är både åtgärder i form av kvalitetsavdrag och uppsägning av avtal. Åtgärderna är att bedöma som rimliga utifrån avtalens karaktär.

Uppföljning och åtgärder

Rapportering till nämnden

Revisionsfråga 3: Genomförd uppföljning av privata utförare rapporteras till nämnden, styrelsen och regionfullmäktige på ett ändamålsenligt sätt?

Iakttagelser

Från fullmäktiges program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg framgår att det är varje nämnds ansvar att säkerställa att all verksamhet bedrivs i enlighet med angivna mål och riktlinjer.

Uppföljning av verksamheter som utförs av privata utförare sker idag huvudsakligen på tre nivåer inom trafiknämndens organisation; trafiknämndsnivå, ledningsgruppsnivå och verksamhetsnivå.

Verksamhetsnivå

Uppföljningen som sker inom verksamhetsnivå är den uppföljning som är mest frekvent. Det kan i vissa fall innebära en uppföljning veckovis. Om någon del identifieras som en större avvikelse eller händelse av vikt lyfts den vidare till ledningsgruppsnivå.

På verksamhetsnivå, avser såväl serviceresor och skolskjuts som linjetrafik, sker uppföljning genom följande moment:

- Möte med trafikföretag
- Internkontrollplan
- Löpande avtalsuppföljning
- Löpande avvikelshantering

I den nya trafikavtalsperioden (år 2025 - år 2031) för serviceresor och skolskjuts kommer uppföljningsarbetet ske utifrån en ny projektorganisation som sträcker sig över avdelningsgränserna och innefattar styrgrupp, projektledare och delprojekt med delprojektledare. Arbetet med de fem trafikföretagen regleras i det nya avtalet genom milstolpar i tidsplanen. Separata styrgruppsmöten hålls med varje enskilt trafikföretag och där stäms avtalsuppföljning av.

Nedan visas en tabell där stickprov har genomförts inom respektive trafikslag för att se vad som följs upp inom respektive avtal. Här bör tydligt poängteras att stickprov har skett på avtal som var gällande 2023. Det framgår av stickproven att uppföljningen av avtalen sker.

Tabell 3: Uppföljning av gällande avtal 2023

Trafikföretag	Har uppföljning av avtalet skett?	Har ev. uppföljning rapporterats vidare?
Avtal inom linjetrafik (Busspecialisten i Småland AB)	Ja	Nej
Avtal inom serviceresor (Östregårds Taxi)	Ja	Nej
Avtal inom skolskjuts (Taxi-Kenth i Knäred AB)	Ja	Nej

Tabell 3: Uppföljning av gällande avtal 2023. Källa: Avtalsuppföljning.

Ovan tabell visar att avtalen, som var gällande år 2023, som valts ut för stickprov har följts upp. Stickproven visar att uppföljning består av olika moment; exempelvis depåkontroll⁴, HLR-genomförande samt besiktning av levererat fordon. Dessa avtalsuppföljningar rapporteras inte till nämnd, se rubrik "Trafiknämnds nivå" nedan.

I det stickprov vi tog avseende serviceresor utgjordes uppföljningen av depåkontroll. Uppföljningen visade att skullkraven i depåkontrollen inte var uppfyllda till följd av plåtskador. Av efterkontrollen framgår att plåtskadorna har åtgärdats, varpå depåkontrollen godkändes.

⁴ Bestående av en slags fordonskontroll om fordonet är enligt avtal.

Ledningsgruppsnivå

Från verksamhetsnivå går uppföljningen sedan till ledningsgruppsnivån. De nyckeltal som följs på ledningsgruppsnivå är:

- enkelhet biljettköp kund respektive allmänhet
- antal besvarade samtal (Beställningscentralen) inom 3 minuter
- samåkning serviceresor
- sparade kilometer
- kundärenden respektive resegarantiärenden
- felanmälan/ärenden it/teknik
- viten (vanligtvis halvårsvis, men för linjetrafik har det även skett månadsvis under 2024)
- undersökningar gentemot kunder ombord
- försäljningskanaler

Om någon del identifieras som till exempel en större avvikelse eller händelse av vikt lyfts den, enligt intervjuade, vidare till trafiknämndsnivå.

Trafiknämndsnivå

Uppföljningen på trafiknämndsnivån är övergripande och kopplad till verksamhetsplan, internkontrollplan och bokslut/delårsbokslut samt nyckeltal. Uppföljningen sker, enligt intervju, utifrån underlag som skapas på verksamhetsnivå och i vissa fall på ledningsgruppsnivå. Beroende på vad som följs upp så sker det antingen årligen, halvårs-, delårs- eller månadsvis. De detaljuppföljningarna, exempelvis depåkontroll, som sker utifrån avtalens kravställningar är således inte något som särskilt följs upp till nämnd.

I nämndens internkontrollplan 2023 fanns kontrollmoment avseende *Avtalsuppföljning under avtalsperioden avseende trafikavtal*. Helårsuppföljning av planen visar att avtalsuppföljning görs enligt planerat och endast några enstaka avvikelser hade identifierats. Avvikelserna avsåg utbildningar som länstrafiken enligt avtal ska erbjuda förare och avvikelsen beror på att resurser för genomförande har saknats (i första hand inom andra verksamheter i regionen). Bedömningen är att avvikelserna inte har haft någon påverkan på utförandet av trafiken och att förarna har kunnat utföra samtliga uppdrag.

I 2024 års internkontrollplan för nämnden har riskmoment kopplat till avtal utökats till att omfatta avtalsuppföljning avseende trafikavtal för samtliga trafikslag (linjetrafik, skolskjuts, serviceresor samt tåg).

Aktuella nyckeltal/styrtal redovisas varje månad tillsammans med en lägesrapport från verksamhetens olika delar. Nyckeltal följs även upp i samband med delårsrapport och verksamhetsberättelse. Nyckeltalen återfinns i *Trafikförsörjningsprogrammet 2021-2030*⁵

⁵ Antagen av regionfullmäktige 2021-11-24.

Trafikförsörjningsprogrammet beskriver hur kollektivtrafiken ska utvecklas och hur regionen ska arbeta för att nå mål och hantera utmaningar.

De nyckeltal som följs på trafiknämndsnivå och framgår av delårsrapport och verksamhetsberättelse är:

- antal resor per trafikslag
- punktlighet per trafikslag
- kundnöjdhet per trafikslag (NKI)
- försäljning per biljettslag
- antal kundärenden
- ekonomisk uppföljning

Från intervjuer beskrivs nämnden i övrigt vara intresserad och engagerad vad gäller att hålla sig uppdaterad kring hur trafiken bedrivs. Nämnden har vid sina sammanträden en punkt på dagordningen benämnd "Aktuell lägesrapport" samt under några tillfällen också en särskild punkt benämnd "Aktuell lägesrapport linjetrafikstart". I handlingarna återfinns de presentationer som visas vid den muntliga redogörelsen och protokollen innehåller en kortfattad beskrivning över informationen som delges nämnden.

Regionstyrelsen

Den uppföljning avseende privata utförare som når regionstyrelsen sker främst genom följande rapporteringsforum:

- Trafiknämndens verksamhetsberättelse
- Trafiknämndens delårsrapport

Regionstyrelsen får således information om exempelvis nyckeltal för trafik.

Regionstyrelsen får uppföljning av den regionövergripande internkontrollplanen. Nämnderna fastställer, förutom de regionövergripande riskerna, egna risker för sina verksamheter. Regionstyrelsen får inte del av uppföljningen av trafiknämndens egna internkontrollplan i ett särskilt ärende, vilket i sig är i enlighet med *reglemente för intern styrning och kontroll inom Region Kronoberg*, fastställd av regionfullmäktige 2023-10-25 § 182. Uppföljning av internkontrollplanen sker genom att styrelsen får ta del av nämndernas rapportering av den interna kontrollen i ett anmälningssärende, vilket senast gjordes 2023-11-14 § 263. Att få uppföljning av nämndernas internkontrollplaner är ett sätt för styrelsen att få en indikation på hur nämnderna kontrollerar sina främsta risker inom sina respektive verksamheter, vilket inte sker i Region Kronoberg.

Från intervjuade beskrivs även att det är otydligt i vilken utsträckning som rapportering av internkontrollplan bör ske till politisk nivå.

Vid intervju beskrivs att det sker träffar med trafiknämnden och regionstyrelsen alternativt regionstyrelsens arbetsutskott. Dessa har inte särskilda inriktningar för privata

utförare/avtal/eller liknande men möjlighet beskrivs finnas att ta upp liknande områden på dessa träffar.

I övrigt beskriver intervjuade att regionstyrelsen eller dess arbetsutskott får information vid större händelser kring trafiknämndens verksamhet, exempelvis de utmaningar som var i samband med trafikstart av det nya avtalet för linjetrafik.

Regionfullmäktige

Den uppföljning avseende privata utförare som tillkommer regionfullmäktige sker främst genom följande rapporteringsforum:

- Årsredovisning
- Delårsrapport

Av årsredovisning 2023 framgår att information om kollektivtrafiken har lämnats. Det lämnas även information om de utmaningar som varit med trafikstarten i december 2023.

I årsredovisning och delårsrapport redovisas även nyckeltal i form av:

- Trafikkostnader (linjetrafik)
- Trafikintäkter (linjetrafik)

Av regionens årsredovisning 2023 bedömdes måluppfyllelse inom kollektivtrafik vara *tillfredsställande* för 2023, detta utifrån mätetal kopplat till bland andra trygghet och nöjdhet hos resenärer.

Bedömning

Revisionsfråga 3: Genomförd uppföljning av privata utförare rapporteras till nämnden, styrelsen och regionfullmäktige på ett ändamålsenligt sätt?

Revisionsobjekt i frågan är regionstyrelsen och trafiknämnden.

Svaret på revisionsfrågan för trafiknämnden är **ja**.

Svaret på revisionsfrågan för regionstyrelsen **delvis**.

Bedömningen grundar vi på att det sker en gedigen uppföljning av trafikföretagen inom verksamheten. Utifrån nämndens ansvar anser vi att den rapportering som sker är att anse som tillräcklig, dels utifrån den uppföljning som sker inom internkontrollplan, men framförallt genom den löpande uppföljningen som sker i nämnden. Vi konstaterar att regelbunden muntlig rapportering sker i nämnden gällande trafikföretagens åtaganden.

Vi bedömer dock att den rapportering som sker till regionstyrelsen inte helt är att anse som tillräcklig, främst utifrån att styrelsen inte tar del av trafiknämndens uppföljning av avtalsuppföljning som sker inom nämndens internkontrollplan. Vidare är regionstyrelsen också kollektivtrafikmyndighet och borde därmed ha intresse i rapporteringen gällande kollektivtrafiken.

Vi anser att ett förbättringsområde är att regionstyrelsen även följer upp nämndernas internkontrollplaner, för att på detta sätt få en indikation på hur nämnderna kontrollerar sina främsta risker inom sina respektive verksamheter.

Vidtagna åtgärder

Revisionsfråga 4: Nämnden agerar i förekommande fall på ett ändamålsenligt sätt utifrån den uppföljning som görs av privata utförare, om utförare inte uppfyller sina åtaganden?

lakttagelser

I början av avtalsperioden för linjetrafik (december år 2023) var det försenade bussar, brist på busschaufförer, planeringssystem som inte fungerat etc. Sedan trafikföretaget tog över busstrafiken i december har bolaget fått böta över 14 miljoner kronor totalt i viten till länstrafiken i Kronoberg.

Utifrån dessa utmaningar med den nya trafiken gick länstrafiken Kronoberg 13 december år 2023 upp i stabsläge fram till 12 januari år 2024.

Från trafiknämndens protokoll framgår att nämnden, som stående punkt, får aktuella lägesrapporter där bland annat linjetrafikstarten har berörts. Nämnden har utifrån dessa lägesrapporter som oftast noterat informationen till protokollet. Från februarisammanträdet år 2024 framgick att det hade skett dagliga styrgruppsmöten sedan trafikstart av linjetrafiken december år 2023.

Det är på förvaltningsnivå som utdelning av vite sker till trafikföretag. I intervju beskrivs att viten som tilldelats har informerats till nämnden. Vi noterar från protokoll (2024-03-13) att nämnden genom månadssammandrag för januari-februari år 2024 bland annat fått information om vitesersättning.

En annan utmaning som var kring trafikstart av linjetrafik december år 2023 var att de elbussar som skulle användas i Växjö och Älmhult stadsbusstrafik inte var levererade till trafikstart. Intervjuade beskriver att elbussarna beställdes i god tid samt att leverantören av elbussar inte har kunnat leverera elbussar och att trafikföretaget i samråd med länstrafiken valt att byta leverantör av elbussar. Intervjuade beskriver vidare att befintliga bussar fasas ut under hösten 2024 och ersätts av begagnade bussar fram tills dess att nya elbussar är på plats, vilket beräknas vara hösten 2025. I sammanhanget kan nämnas att det är trafikföretaget som står för dessa kostnader.

Vad gäller elbussar har särskilda viten erlagts. Intervjuade menar att det finns en förståelse för att leveransen av elbussar inte ligger i händerna på trafikföretaget. Då det är ett stort företag som vann trafikupphandlingen har det inte funnits någon oro för att leverantören ska riskera att gå i konkurs. En lärdom som intervjuade lyfter är att upphandlingsprocessen framgent mest troligt behöver påbörjas än tidigare, för att kunna säkerställa trafikstart enligt tidsplan. En annan lärdom som beskrivs är att det kan finnas en sårbarhet i att bara ha en leverantör. Om avtalet exempelvis behöver hävas är det

inte självklart att det inom närtid går att hitta en ny leverantör i den omfattning som avtalet kräver.

Inom skolskjuts och serviceresor har det inte varit lika omfattande utmaningar, men likväl har det skett utdelning av viten och andra åtgärder kopplat till brister som framkommit.

Utdelning av viten är något som sker på förvaltningsnivå utifrån att det av nämnden betraktas som en verkställighetsfråga och således inte särskilt definieras i delegationsordning.

Vid intervjuer nämns att för serviceresor finns en särskild kontrollant som kollar allt från däckkvalitet på fordon och bemötande till kunder. På detta sätt beskriver intervjuade att det blir tydligt för båda parter på vilka grunder som viten delas ut.

Revisionsfråga 4: Nämnden agerar i förekommande fall på ett ändamålsenligt sätt utifrån den uppföljning som görs av privata utförare, om utförare inte uppfyller sina åtaganden?

Revisionsobjekt i frågan är trafiknämnden.

Svaret på revisionsfrågan är **ja**.

Bedömningen grundar vi på att nämnden har säkerställt att åtgärder vidtagits vid de fall där utförare inte uppfyllt sina åtaganden. Även om nämnden själv inte har beslutat om dessa åtgärder visar granskningen att nämnden kontinuerligt är informerad om de utmaningar och åtgärder som vidtagits. Vi ser positivt på att verksamheten kontinuerligt genomför bland annat oanmälda kontroller, kontinuerliga möten med trafikföretagen (framförallt när brister noterats) samt att vitesutkrävande sker när så är nödvändigt.

Följsamhet till program

Revisionsfråga 5: Följsamhet finns till det av regionfullmäktige antagna programmet för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg?

lakttagelser

Från fullmäktiges program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare definieras att det är varje nämnds ansvar att säkerställa att all verksamhet bedrivs i enlighet med angivna mål och riktlinjer. Styrelsen och nämnderna har ansvaret att regler, mål och krav omsätts i förfrågningsunderlag och avtal, samt beaktas i rutiner för uppföljning och kontroll.

I förfrågningsunderlaget för trafikupphandlingen 2025 hänvisas till trafikförsörjningsprogrammet och dess mål. Trafikförsörjningsprogrammet är en understrategi till den regionala utvecklingsstrategin. I förfrågningsunderlaget tydliggörs att upphandlingen ska bidra till att målen och riktlinjerna som följer av trafikförsörjningsprogrammet och regionala utvecklingsstrategin uppnås.

Vidare ska styrelse/nämnder med regionfullmäktiges program som grund utarbeta en årlig plan för uppföljning av privata utförare i samband med fastställande av internkontrollplanen för nämnden. Vi har i granskningen inte tagit del av en årlig plan för uppföljning, men som beskrivs tidigare i rapporten finns en uppföljningsstruktur. I internkontrollplanen ska det anges vilka avtal och verksamheter som ska följas upp och när de ska redovisas. Det anges även att kontroll och uppföljning av avtal ska ske enligt vad som finns reglerat i avtalen.

I trafiknämndens internkontrollplan 2024⁶ finns kontrollområden för avtalsuppföljning inom samtliga trafikområden, det vill säga linjetrafik, skolskjuts, serviceresor och tåg. Kontrollerna sker genom stickprov, följsamhet till rutiner samt om det finns en tydlig ansvarsfördelning. Vi noterar att det inte tydligt framgår när kontrollmomenten ska kontrolleras eller redovisas. Dock framgick detta tydligt i internkontrollplan 2023.

I regionstyrelsens internkontrollplan 2024⁷ finns inte kontrollområden kopplat till avtalsuppföljning.

Enligt fullmäktiges program ska en årlig uppföljning av området redovisas i samband med att nämnderna och styrelsen redovisar uppföljning av den interna kontrollen för respektive verksamhet. I och med att nämnden integrerat uppföljningen av avtal i internkontrollplan sker detta i samband med att internkontrollplan följs upp.

Resultatet av genomförd uppföljning ska enligt programmet dokumenteras och redovisas till förvaltningsledning och beställande nämnd, i samband med uppföljning av internkontrollplaner eller vid annan angiven tidpunkt när granskning är genomförd.

Trafiknämnden har, 2023-10-18 § 85, följt upp internkontrollplan 2023. Som nämnt i avsnitt 3 (uppföljning och åtgärder) visade uppföljningen enstaka avvikelser kopplat till utbildning. Avvikelserna hade däremot ingen påverkan på utförandet av trafiken.

Trafiknämnden har, 2023-10-18 § 85, följt upp internkontrollplan 2023. I internkontrollplanen 2023 fanns ett kontrollmoment kopplat till avtalsuppföljning avseende trafikavtal. Uppföljningen beskriver att enstaka avvikelser hade identifierats kopplat till utbildning som Länstrafiken enligt avtal ska erbjuda förare. Anledningen till avvikelsen var att resurser för genomförande saknades. Uppföljningen tydliggör däremot att avvikelsen inte har haft någon påverkan på utförandet av trafiken. Åtgärd framgent beskrivs vara att ta fram utbildningsfilmer för genomförande av utbildningar.

Programmet beskriver vidare att regionstyrelsen har ett särskilt ansvar att leda och samordna, samt ha uppsikt över nämnderna och dess verksamhet i enlighet med KL 6 kap 1 §. I sammanhanget noterar vi att regionstyrelsen, som framgick under revisionsfråga 3, inte tar del av trafiknämndens uppföljning av internkontrollplan.

⁶ Fastställd av trafiknämnden 2024-02-07 § 7.

⁷ Fastställd av regionstyrelsen 2024-02-13 § 32.

Bedömning

Revisionsfråga 5: Följsamhet finns till det av regionfullmäktige antagna programmet för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg?

Revisionsobjekt i frågan är regionstyrelsen och trafiknämnden.

Svaret på revisionsfrågan för trafiknämnden är **ja**.

Svaret på revisionsfrågan för regionstyrelsen **nej**.

Bedömningen grundar vi på att följsamhet till programmet för uppföljning och insyn av privata utförare sker genom att nämnden i enlighet med programmet säkerställer att regler, mål och krav omsätts i förfrågningsunderlag och avtal, samt att dessa beaktas i rutiner för uppföljning och kontroll. Vi bedömer däremot att programmet inte helt efterföljs i det avseendet att det i internkontrollplanen ska anges vilka avtal och verksamheter som ska följas upp och när de ska redovisas. Detta då det inte framgår vilka avtal som ska följas upp, däremot finns kontrollområden för avtalsuppföljning inom samtliga trafikområden. Programmet anger även att kontroll och uppföljning av avtal ska ske enligt vad som finns reglerat i avtalen, vilket vi bedömer ske. Vi bedömer att det i enlighet med programmet sker en årlig uppföljning av området då det redovisas i samband med att nämnden redovisar uppföljning av den interna kontrollen. Vi noterar att uppföljningen i samband med rapporteringen av den interna kontrollen är kortfattad. Men som beskrivs i revisionsfråga 3 sker en löpande uppföljning som kan anses vara fullvärdig enligt programmet.

För regionstyrelsen sker en bristande följsamhet till programmet för uppföljning och insyn. Detta då regionstyrelsen inte tar del av trafiknämndens uppföljning av internkontrollplan i särskilt ärende och därmed inte får någon direkt uppföljning inom området. Då regionstyrelsen är kollektivtrafikmyndighet borde uppföljning av privata utförare inom trafiken vara av intresse.

Som nämndes under revisionsfråga 3 anser vi ett förbättringsområde vara att regionstyrelsen även följer upp nämndernas internkontrollplaner, för att på detta sätt få en indikation på hur nämnderna kontrollerar sina främsta risker inom sina respektive verksamheter.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Kronoberg genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma, inom respektive ansvarsområde, om trafiknämndens och regionstyrelsens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att trafiknämndens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken **i allt väsentlig** bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen är tillräcklig. Vi bedömer vidare att regionstyrelsens uppföljning och styrning av privata utförare inom trafiken **inte helt** bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen inom området **inte** är tillräcklig.

Rekommendationer

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendation:

- Regionstyrelsen bör inom ramen för sin uppsiktsplikt följa upp nämndernas arbete med intern kontroll, särskilt trafiknämndens arbete då regionstyrelsen är kollektivtrafikmyndighet.
- Trafiknämnden rekommenderas att utveckla den interna kontrollen gällande privata utförare så att det i enlighet med fullmäktiges program anges vilka avtal och verksamheter som ska följas upp och när de ska redovisas. I återredovisningen av den interna kontrollen bör det mer detaljerat framgå vad kontrollerna de facto visar.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. Bedömningsskalan utgörs av följande: Grön = ja/uppfyllt, Gul = delvis uppfyllt, Röd = nej/ej uppfyllt, Grå = ej tillämpbar.

*=RS

**=Trafiknämnden

Revisions-fråga	Bedömningsgrund	RS	TN
1. Är det reglerat i avtalen, på ett ändamålsenligt sätt, ansvar och uppgifter för uppföljning av samt insyn i de verksamheter som utförs av privata utförare?	Bedömningen grundar vi på att ansvar och uppgifter för uppföljning av och insyn i de verksamheter som utförs av privata utförare enligt vår mening är reglerat i avtalet. Vi bedömer också att möjlighet till insyn regleras i enlighet med de parametrar som anges i fullmäktiges program för privata utförare.		

2. Är det reglerat i avtalen tillräckliga möjligheter för att vidta åtgärder om den privata utföraren inte uppfyller sina åtaganden?

Bedömningen grundar vi på att det i avtalen för de trafikslag som varit föremål för stickprov (linjetrafik, serviceresor och skolskjuts) finns reglerat möjligheter för att vidta åtgärder om den privata utföraren inte uppfyller sina åtaganden. De åtgärder som är möjliga att vidta genom avtal är varierande i sin karaktär, det är både åtgärder i form av kvalitetsavdrag och uppsägning av avtal. Åtgärderna är att bedöma som rimliga utifrån avtalens karaktär.

3. Genomförd uppföljning av privata utförare rapporteras till nämnden, styrelsen och regionfullmäktige på ett ändamålsenligt sätt?

Bedömningen grundar vi på att det sker en gedigen uppföljning av trafikföretagen inom verksamheten. Utifrån nämndens ansvar anser vi att den rapportering som sker är att anse som tillräcklig, dels utifrån den uppföljning som sker inom internkontrollplan, men framförallt genom den löpande uppföljningen som sker i nämnden. Vi konstaterar att regelbunden muntlig rapportering sker i nämnden gällande trafikföretagens åtaganden. Vi bedömer dock att den rapportering som sker till regionstyrelsen inte helt är att anse som tillräcklig, främst utifrån att styrelsen inte tar del av trafiknämndens uppföljning av avtalsuppföljning som sker inom nämndens internkontrollplan. Vidare är regionstyrelsen också kollektivtrafikmyndighet och borde därmed ha intresse i rapporteringen gällande kollektivtrafiken.

4. Nämnden agerar i förekommande fall på ett ändamålsenligt sätt utifrån den uppföljning som görs av privata utförare, om utförare inte uppfyller sina åtaganden?

Bedömningen grundar vi på att nämnden har säkerställt att åtgärder vidtagits vid de fall där utförare inte uppfyllt sina åtaganden. Även om nämnden själv inte har beslutat om dessa åtgärder visar granskningen att nämnden kontinuerligt är informerad om de utmaningar och åtgärder som vidtagits. Vi ser positivt på att verksamheten kontinuerligt genomför bland annat oanmälda kontroller, kontinuerliga möten med trafikföretagen (framförallt när brister noterats) samt att vitesutkrävande sker när så är nödvändigt.

5. Följsamhet finns till det av regionfullmäktige antagna programmet för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Kronoberg?

Bedömningen grundar vi på att följsamhet till programmet för uppföljning och insyn av privata utförare sker genom att nämnden i enlighet med programmet säkerställer att regler, mål och krav omsätts i förfrågningsunderlag och avtal, samt att dessa beaktas i rutiner för uppföljning och kontroll. Vi bedömer däremot att programmet inte helt efterföljs i det avseendet att det i internkontrollplanen ska anges vilka avtal och verksamheter som ska följas upp och när de ska redovisas. Detta då det inte framgår vilka avtal som ska följas upp, däremot finns kontrollområden för avtalsuppföljning inom samtliga trafikområden. Programmet anger även att kontroll och uppföljning av avtal ska ske enligt vad som finns reglerat i avtalen, vilket vi bedömer ske. Vi bedömer att det i enlighet med programmet sker en årlig uppföljning av området då det redovisas i samband med att nämnden redovisar uppföljning av den interna kontrollen. Vi noterar att uppföljningen i samband med rapporteringen av den interna kontrollen är kortfattad. Men som beskrivs i revisionsfråga 3 sker en löpande uppföljning som kan anses vara fullvärdig enligt programmet.

För regionstyrelsen sker en bristande följsamhet till programmet för uppföljning och insyn. Detta då regionstyrelsen inte tar del av trafiknämndens uppföljning av internkontrollplan och därmed inte får någon uppföljning inom området alls. Då regionstyrelsen är kollektivtrafikmyndighet borde uppföljning av privata utförare inom trafiken vara av intresse.

2024-11-20

Emma Ekstén

Uppdragsansvarig

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Kronoberg enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2024-04-24. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

<i>Signerat med Svenskt BankID</i>	<i>2024-11-27 09:52:31 UTC</i>
Namn returnerat från Svenskt BankID: EMMA MÅNSSON EKSTÉN	Datum
Emma Ekstén	
Sakkunnigt biträde, PwC	
	Leveranskanal: E-post